

Checklista - Att tänka på när man börjar som god man

1. **Anhöriga** - Gode mannen bör ta reda på huvudmannens nära släktingar och gärna upprätta en förteckning över dessa. Även om gode mannen hela tiden skall ha sin huvudmans bästa för ögonen kan det t.ex. vara av värde om gode mannen har klart för sig vilka som skall ärva huvudmannen. Det är även bra för överförmyndaren att ha en klar bild av vilka som är närmast släkt med huvudmannen, med anledning av vissa regler angående yttranderätt, överklaganderätt och rätt att ta del av sekretessbelagda handlingar.
2. **Övriga bekanta** - Det är bra om gode mannen även i övrigt kan skaffa sig en bild av det sociala kontaktnät som huvudmannen har. En sådan kunskap kan vara användbar, t.ex. när gode mannen skall ta ställning till om han skall vidta några åtgärder i syfte att motverka att huvudmannen blir ensam. Det kan också vara bra att veta om det finns några personer som befinner sig i huvudmannens närhet med tveksamma motiv, t.ex. för att utnyttja honom ekonomiskt.
3. **Bank** - Det är viktigt att gode mannen omgående tar reda på vilka tillgångar som huvudmannen har. En första åtgärd är förstås att fråga huvudmannen och nära anhöriga var sådana tillgångar kan finnas. Om det finns anledning att misstänka att informationen blivit ofullständig kan det bli nödvändigt att kontakta en del övriga banker för att efterhöra om gode mannen har några tillgångar där.
4. **Värdepapper** - När det gäller värdepapper kan det utöver kontakter med banken bli fråga om att kontakta värdepapperscentralen (VPC).
5. **Fastighet** - Ofta vet man om huvudmannen äger en fastighet eller inte. Gode mannen måste dock få läget klart för sig och viktig information kan skaffas via inskrivningmyndigheten, som kan upplysa om vem som är lagfaren ägare och vilka in-teckningar som är gjorda i fastigheten. Det är vidare nödvändigt med en kontakt med skattemyndigheten för att få reda på fastighetens taxeringsvärde. Ofta förhåller det sig så att gode mannen måste ta ställning till om fastigheten skall säljas. Detta alternativ brukar vara det enda som står till buds om huvudmannen inte skall bo kvar på fastigheten. Om fastigheten skall behållas trots att huvudmannen eller hans maka inte längre bor kvar, skall gode mannen ombesörja att fastigheten inte förfaller och att den innebär minsta möjliga ekonomiska påfrestning för huvudmannen. Det kan t.ex. bli fråga om att hyra ut fastigheten eller i vart fall se till att någon form av fastighetsskötsel utförs.
6. **Skulder** - Om det är fråga om en huvudman med många obetalade skulder, kan det bli ett ganska omfattande arbete med att skaffa sig en helhetsbild av skuldläget. Det är naturligt att börja sin utredning i samband med den första kontakt med olika banker som tas vid uppdragets början. I den mån huvudmannen inte i övrigt kan ge upplysningar om sin skuldsättning bör gode mannen vara särskilt uppmärksam på huvudmannens post, då borgenärer, vilka de än må vara, har en klar tendens att höra av sig både snabbt och ofta. Gode mannen kan också få viktigt information från inkassoföretag och kronofogden. Vad gäller borgenärer som påstår sig ha en fordran på huvudmannen pga. ett handlån, bör gode mannen vara mycket försiktig

och i den mån det inte föreligger någon skriftlig dokumentation, t.ex. i form av ett skuldebrev, skall kontakt med överförmyndaren alltid tas innan det kan bli fråga om någon form av återbetalning.

Gode mannen kan ibland behöva ta kontakt med olika borgenärer eller inkassobolag för att försöka få till stånd en avskrivning av skulderna eller i vart fall för att upprätta en avbetalningsplan. Om sådant inte går att uppnå på frivillig väg kan det bli fråga om att ansöka om skuldsanering enligt skuldsaneringslagen. Gode mannen kan få hjälp med detta av kommunens budget- och skuldrådgivare.

Sakupplysningar angående förfarandet kan också fås via kronofogdemyndigheten

7. **Andra tillgångar** - Andra tillgångar, t.ex. i form av värdefullt lösöre, skall förtecknas och i den mån det behövs försäljas eller tas om hand på lämpligt sätt.
8. **Fullmakter** - Det är omtvistat bland rättslärda personer om en god man kan återkalla en tidigare utställd fullmakt och om en sådan har något värde när de förståndsgåvor som huvudmannen förfogade över när den ställdes ut, har avklingat. Gode mannen skall i vart fall, för att undvika risk för kolliderande rättshandlingar, göra sitt bästa för att se till att det inte finns någon som har samma befogenheter som honom själv. Detta kan t.ex. ske genom att gode mannen gentemot en fullmaktshavare eller bank, med stöd av sitt förordnande, begär ut en tidigare utställd fullmakt. Om detta vägras skall gode mannen ta kontakt med överförmyndaren för att rådgöra om vilka ytterligare åtgärder som eventuellt kan vidtas. Om en fullmakt bara gäller en viss bank är det förstås fullt möjligt att gode mannen flyttar huvudmannens tillgångar till en annan bank för att undvika kolliderande rättshandlingar. Överhuvudtaget är det tveksamt om ett godmanskap skall anordnas om det finns en tillräckligt omfattande och fullt fungerande fullmaktsförhållande. I princip så kan det vara tänkbart att avveckla ett godmanskap om det i efterhand visar sig att så är fallet.
9. **Budget** - Gode mannen bör om det behövs, utifrån huvudmannens behov, önskemål och tillgångar, se till att det upprättas någon form av budget. Om det föreligger komplicerade ekonomiska förhållanden, t ex med mycket skulder, kan gode mannen få hjälp av kommunens budget- och skuldrådgivare.
10. **Hemförsäkring** - Hemförsäkring bör tecknas om sådan inte redan finns. Inte bara för att försäkra huvudmannens egendom, utan också för att komma i åtnjutande av det rättsskydd, som bör finnas i en sådan försäkring. Det senare kan få stor betydelse om gode mannen blir tvingad att å sin huvudmans vägnar anlita advokat.
11. **Post** - Eftersändning av post till gode mannen kan bli aktuell om huvudmannen inte själv kan eller önskar ta hand om sin post. Gode mannen bör, se till att gå igenom huvudmannens post så att inga räkningar eller annan viktigt informationen som gode mannen måste ha tillgång till för att kunna sköta sitt uppdrag, går förlorad.

12. **Försäkringskassan** - Kontakt med försäkringskassan är ofta nödvändig eftersom gode mannen skall se till att huvudmannen har rätt bostadsbidrag, pension etc. Som i kontakten med många andra myndigheter, brukar det vara önskvärt att gode mannen skickar en kopia på registerutdraget angående förordnandet, när han försöker vidta åtgärder med stöd av detta.
13. **Andra myndigheter** - Kontakter med andra myndigheter kan bli aktuellt för att bevaka huvudmannens rätt, t.ex. kronofogde, skattemyndighet, kommun, domstolar etc. Myndigheterna har enligt förvaltningslagen, bl.a. genom den s.k. ”serviceskyldigheten” ett ganska långtgående ansvar att informera och hjälpa till.
14. **Hysesvärd** - Om huvudmannen inte klarar av sitt boende kan det bli aktuellt med uppsägning av hyreslägenhet. Om huvudmannen inte klarar att bo kvar under uppsägningstiden skall gode mannen ta kontakt med kommunen för att ansöka om jämkning av kommunens avgifter för vård och boende under motsvarande period. Gode mannen bör även i övrigt jämkna avgiften till kommunen om huvudmannen har egna kostnader för god man.
15. **Abonnemang** - I samband med flytt till ett annat boende kan det bli aktuellt med att säga upp eller förändra olika former av abonnemang, t.ex. angående el, telefon, tv och internet.
16. **Prenumerationer** - I samband med flytt till annat boende kan det likaledes vara en god idé att se över huvudmannens prenumerationer på tidningar, böcker, etc.
17. **Vårdpersonal** - Om huvudmannen bor på institution bör en träff med personalen/kontaktpersonen anordnas inför eller strax efter ett godmanskap blivit klart.